К?нн?р ?ылынып китте. Кыр эшл?ре башланды. Анда-монда кырга чыгып й?р?че тракторларны к?реп яз башлануына тагы бер тапкыр ышанасы?. Узган еллардан аермалы буларак, быел язгы ташу да, г?рл?векл?р д? ?зен артык сиздерм?де. Т?нн?ре шактый салкын булса да, к?ндезл?рен тотрыклы ?ылы ?ава т?эсиренд? ?кренл?п ерег?н кар сулары ?ирг? се?? барды. Авыл ху?алыгы белгечл?ре бу кад?ресен д? у?айга юрый: ?ирне? ?ске ?лешенд? дым катламы башка еллардагыдан к?бр?к булыр диг?н ?мет бар. К?зге культураларны? тамыр системасы ныгып китсен ?чен н?къ мен? шундый ?ава торышы у?айрак, дил?р. Мордовия Авыл ху?алыгы ??м азык-т?лек министрлыгы белгечл?ре ?йт?енч?, республика ху?алыкларында язгы кыр эшл?рен? ?зерлек начар т?гел. Акчасы да, м?мкинлекл?ре д? табыла тора. Игенчел?р республика ?ит?кчелеген? р?хм?тле. Б?генг? республиканы? барлык районнарында ч?ч? эшл?ре башланды. ?тк?н елны иск? алсак, бу вакыт бер район кырына бер бертек орлык та тешм?г?н иде. ?йтеп кит?рг? кир?к, 2014нче елны? 14 - 23 апрельл?рд? полиция хезм?тк?рл?ре ч?ч? вакытында«Урожай-2014» оператив-профилактик эшл?рне? беренче этабын ?тк?р? башладылар. Экономик ?инаятьне кис?т?, шул ук вакытта орлыклыр, ашлык, терлек азыкларын сакланган ?ирл?рд?н, ягулык ??м авыл ху?алыгы техниканы урлауларны ачыклау - т?п максатлары. Тагы Мордовия Главасы Владимир Волков ч?ч? эшенд? кир?к оешмаларга студентларыбыз да ярд?мг? ?зерл?р ди.

17 апрель к?нне Старошайговский районындагы “Новотроицкая” агрофирма ??мгыяте планлаштырылган 2650 гектар ?ирг? ч?чел?се арпаны? (ячмень) 230на ч?чк?нн?р инде. “Т?нл? 8 градуска кад?р салкын ?итс? д?, арпа салкынны чыдата, ч?челг?н орлыкка куркыныч т?гел. ?мма вакытны отып калу яхшырак”, – дип белдерде “Новотроицкая” ??мгыяте аграномы Николай Волков. Ирт? ч?ч? ??м а?а ?зерлек эшл?рен башкарырга РМ Главасы В.Д.Волков та чакырды.

Беренче майга кад?р б?ртекле ашлыкны ч?чеп бетererг? уйлыйлар. Кырда эшл??чел?рг? кайнар ашларын да илтеп ук бир?л?р. Аннан со? 750 гектарга кукуруза гына ч?ч?се кала. Техниканы? алдынгысын алырга тырышалар, мисалга 12 метр ки?лект?ге ?ирне ч?ч?рг? с?л?тле “Амазоне» агрегаты. Эшчел?ре ?ит?рлек, читт?н алмыйлар; кырдагы к?п эшл?р механикалаштырылган. Бу турында агрофирма ?ит?кчесе Владимир Спирин да ?йт?.

Л?мбер? районындагы 8080 гектар у?ымны? к?бесен? ашлама кертелде инде. Шулай ук тырмалау эшл?ре бара. Яровойларны район к?л?менд? 15 ме? гектар ?ирд? ч?ч?рг?

уйлыйлар. ??м у?ышны да инде гектарыннан 33,8 центнердан ким алмас ?чен теш-тырнаклары бел?н тырышалар. Шу?а элиталы азык сортларын утыртырга тырышалар, ?ирне я?а технологиял?р буенча эшк?рт?л?р. ? ч?гендерне гектарыннан 450д?н, кукурузны – 100 центнердан артык ?ыеп алырга ?ыеналар. М?с?л?н, КФХ “Ахметов М.К.» элиталы «Дарья» диг?н орлыкны 20 тонна алган, утыртырга ?ыена. КФХ “Юлдаш” ??мгыятьчелегенд? д? язгы кыр эшл?ре г?рл?п бара. Алар к?пьеллык ?л?нн?рне тукландыруны 100 процентка ?т?г?н, барлыгы 600 гектар ?ир эшк?ртк?н. Игенчене? бурычы ис? – югары у?ыш алыр ?чен ?зенн?н торганны? барысын да эшл??. Мордовия шартларында с?р? ?иренд? к?зен, кышын, язын ??м ??ен ?ыелган дымны м?мкин кад?р озак саклау бик м??им. К?зен ч?чк?н культураларга килг?нд?, аны? м?йданы быел узган елгы бел?н чагыштырганда азрак, ч?нки к?зен к?п иттереп яуган я?гырлар у?ымны ч?ч?рг? комачаулады. Шу?а быел яровойларны к?бр?к ч?ч?рг? ?ыеналар.
Язгы к?н – ел ашата, дип юкка ?йтмил?р. ?ава торышы ?йб?т булганда, кырларда ч?ч? эшл?рен р?х?тл?неп эшлил?р.

Н.Х?лил